

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Η απάντηση στο ερώτημα απαιτεί τη σύνθεση των στοιχείων της ιστορικής πηγής και της ιστορικής αφήγησης.

Οι μαθητές/-τριες αναμένεται να περιγράψουν τον θεσμό των θεμάτων και στη συνέχεια να αναδείξουν τη συμβολή του στην άμυνα του Βυζαντινού Κράτους.

α. Από την ιστορική πηγή αναμένεται να εστιάσουν στα εξής σημεία:

- Η επικράτεια χωρίζεται σε στρατιωτικές περιφέρειες.
- Οι περιφέρειες αυτές (θέματα) διοικούνται από τον στρατηγό που συγκεντρώνει στο πρόσωπό του τις στρατιωτικές και πολιτικές εξουσίες της περιοχής του.
- Το στρατιωτικό σώμα στρατολογείται επιτόπου και εξοπλίζεται με τα μέσα που προμηθεύουν οι πληθυσμοί της περιοχής.

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο 1, 2. Η βασιλεία του Ηρακλείου (610-641). Αποφασιστικοί αγώνες και μεταρρυθμίσεις. β. Εσωτερική αναδιοργάνωση] μπορούν να αξιοποιηθούν οι εξής αναφορές:

- Τα θέματα ήταν αρχικά μετακινούμενες στρατιωτικές μονάδες, οι οποίες εξελίχθηκαν σε διοικητικές περιφέρειες, όταν απέκτησαν μόνιμη εγκατάσταση.
- Ο στρατηγός ασκούσε τη στρατιωτική και πολιτική εξουσία στο θέμα.
- Στους στρατιώτες παραχωρούνταν κτήματα (στρατιωτόπια), από τα έσοδα των οποίων συντηρούσαν το άλογο και τον οπλισμό τους.
- Το κτήμα και η στρατιωτική υπηρεσία μεταβιβαζόταν από τον πατέρα στον πρωτότοκο γιο.
- Τα πρώτα θέματα οργανώθηκαν στη Μικρά Ασία στα μέσα του 7^{ου} αιώνα και στη συνέχεια ο θεσμός επεκτάθηκε και στη Βαλκανική Χερσόνησο.

β. Από την ιστορική πηγή αναμένεται να εστιάσουν στα εξής σημεία:

- το «θέμα» επιφορτίζεται κανονικά με την άμυνα της περιοχής του.
- δημιουργία εθνικού στρατού, συντηρούμενου από τη γενική εισφορά
- εγκατάλειψη των πολυδάπανων και αβέβαιων για την πίστη τους μισθοφορικών στρατών

- έμπνευση πνεύματος συλλογικής ευθύνης και εθνικής αυτοάμυνας

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο 1, 2. Η βασιλεία του Ηρακλείου (610-641). Αποφασιστικοί αγώνες και μεταρρυθμίσεις. β. Εσωτερική αναδιοργάνωση] μπορούν να αξιοποιηθούν οι εξής αναφορές:

- οι μισθοφόροι εξέλιπαν.
- οι αγρότες-στρατιώτες αγωνίζονταν με αυταπάρνηση υπερασπιζόμενοι την ιδιοκτησία τους.